KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 21. juni 2000

om støtte fra Tyskland til CDA Compact Disc Albrechts GmbH, Thüringen

(meddelt under nummer K(2000) 1728)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2000/796/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger [1] i overensstemmelse med bestemmelserne i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, og artikel 6, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 [2], og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

(1) Kommissionen bad, på grundlag af presseforlydender, ved brev af 6. oktober 1994 Tyskland om oplysninger vedrørende statsstøtte til en fabrik til fremstilling af cd'er, beliggende i Albrechts, Thüringen. Derefter anmeldte de tyske myndigheder ved brev af 9. november 1994, at delstaterne Thüringen og Bayern dels havde ydet støtte til Pilz Albrechts GmbH (PA) i Albrechts/Thüringen og dels til Pilz-koncernen med hjemsted i Kranzberg/Bayern. Forløbet blev i første omgang registreret under nummer N 662/94.

(2) Ved brev af 15. november 1994 anmodede Kommissionen om yderligere oplysninger, hvorefter de tyske myndigheder ved brev af 7. marts 1995 supplerende meddelte, at både Treuhandanstalt (THA) og delstaterne Thüringen og Bayern havde truffet yderligere foranstaltninger. Da det på grundlag af disse oplysninger blev klart, at der allerede var blevet ydet betydelig støtte, inden der var foretaget anmeldelse heraf, blev forløbet registreret, nu som NN 54/95.

(3) Ved brev af 1. august 1995, 16. oktober 1995 og 25. november 1996 stillede Kommissionen supplerende spørgsmål, som de tyske myndigheder besvarede ved brev af 22. august 1995, 25. august 1995, 18. januar 1996 og 17. april 1997. Den 3. februar 1997 og den 22. og 23. september 1997 blev der i Bruxelles og Erfurt afholdt møder mellem repræsentanter for Kommissionen og de tyske myndigheder. Ved brev af 20. januar 1998 tog disse på grundlag af resultaterne af mødet med Kommissionens repræsentanter i Erfurt sammenfattende stilling til forløbet.

(4) Kommissionen underrettede ved brev af 17. juli 1998 Tyskland om sin beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2, på grundlag af disse støtteordninger. I bilaget til dette brev fik de tyske myndigheder tilstillet en detaljeret liste med spørgsmål. Kommissionens meddelelse om indledning af proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* [3]. Heri blev alle interesserede parter opfordret til at fremsætte deres bemærkninger.

[1] EFT C 390 af 15.12.1998, s. 7.
[2] EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.
[3] Jf. fodnote 1.

(5) Efter at Kommissionen ikke inden for den i sin beslutning nævnte tidsfrist havde modtaget bemærkninger hertil, fremsatte CDA Datenträger GmbH (CDA) som interesseret part bemærkninger ved brev af 20. juli 1999 (modtaget den 22. juli 1999), 22. juli 1999 (modtaget den 23. juli 1999), 27. august 1999 (modtaget den 31. august 1999) og 13. oktober 1999 (modtaget den 14. oktober 1999).

(6) Ved brev af 26. august 1998 reagerede Forbundsrepublikken Tyskland på meddelelsen om indledning af proceduren. I den forbindelse dukkede mistanken om en mulig forkert anvendelse af midlerne op. Den 15. oktober 1998 fandt der i Bruxelles yderligere et møde sted mellem repræsentanter for Kommissionen og de tyske myndigheder. I et brev af 11. november 1998 fremsendte disse myndigheder supplerende virksomhedsdata. Ved brev af 30. marts 1999, 1. april 1999 og 16. april fremsendte de tyske myndigheder yderligere oplysninger, men undlod imidlertid at besvare de af Kommissionen stillede spørgsmål med den påkrævede omhu. Kommissionen så sig dernæst foranlediget til ved brev af 22. juli 1999 at rykke endnu engang for svar på de stillede spørgsmål, idet den fastsatte en frist til den 31. august 1999. Efter ved brev af 28. juli 1999 at have anmodet om en forlængelse af fristen, og efter yderligere et møde mellem repræsentanter for Kommissionen og de tyske myndigheder den 23. september 1999 i Bruxelles, fremsendte de tyske myndigheder den 28. september 1999 og 19. oktober 1999 yderligere oplysninger.

2. **SAGSFORLØB**

(7) De bemærkninger og udtalelser, som Kommissionen har modtaget efter indledningen af den formelle procedure, gav bedre indsigt i, i hvor stort omfang midlerne måtte være anvendt forkert, og i, hvordan cash-concentration-systemet i Pilz-koncernen fungerer. Der var imidlertid fortsat uafklarede spørgsmål, for så vidt angår anvendelsen af midlerne i de forskellige selskaber i Pilz-koncernen.

(8) På grundlag af de dokumenter, der nu foreligger, aftegner der sig følgende sagsforløb:

2.1. **Formålet med støtteforanstaltningerne**

(9) Støtteforanstaltningerne tog sigte på etablering af en fabrik til produktion af cd'er, cd-holdere og tilbehør i Albrechts i Thüringen, et område der er støtteberettiget i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) ([4]).

(10) Den 19. december 1989 underskrev VEB Kombinat Robotron med hjemsted i Dresden (i det følgende benævnt »Robotron«) og Reiner Pilz som direktør for Pilz-koncernen med hjemsted i Kranzberg i Bayern, en fælles hensigtserklæring om etablering af en fabrik til fremstilling af compact discs osv. inden for rammerne af et joint venture-selskab.

(11) Den 20. februar 1990 blev der mellem Robotron og R. E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG, Kranzberg/Bayern, (i det følgende benævnt »PBK«) indgået en joint venture-aftale. I dette selskab, Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG (i det følgende benævnt »joint venture-selskabet«) deltog Robotron med 2/3 og Pilz med 1/3; direktør var de facto Reiner Pilz.

(12) Den 29. august 1990 blev der mellem joint venture-selskabet som ordregiver og Pilz GmbH & Co. Construction KG som hovedordretager indgået en aftale om etablering af en ny nøglefærdig fabrik med produktionsanlæg til en samlet pris af 235 525 000 DEM.

(13) Efter THA's afvikling i 1992 af Robotron AG som Robotrons successor overtog PBK også dennes andele i joint venture-selskabet.

(14) Samtidig med at selskabets hjemsted blev flyttet til Albrechts, Thüringen, stiftedes med virkning den 24. november 1992 PA som datterselskab af Pilz GmbH & Co. Compact Disc KG, Kranzberg, som forinden havde fået overdraget PBK's andele. Formålet med dette selskab var at drive den i mellemtiden oprettede fabrik til fremstilling af cd'er. Selskabet blev fra starten integreret i Pilz-koncernens centrale cash management.

([4]) N 464/93; N 613/96, gyldig til ultimo 1999.

(15) Selskabet kom dernæst ud i store vanskeligheder, således at produktionen flere gange måtte standses og startes op på ny. Derudover nåede de tyske myndigheder frem til den erkendelse, at der var blevet manipuleret med Pilz' beskrivelser af udgifterne til etablering af fabrikken. Derefter blev de kontraktmæssige bindinger til Pilz-koncernen ophævet i marts 1994.

(16) Den 25. juli 1995 blev der indledt en insolvensprocedure mod samtlige Pilz-koncernens indenlandske selskaber. Pilz-koncernen beskæftigede efter Kommissionens oplysninger ca. 650 medarbejdere inden konkursen, heraf 300 i Albrechts. Kommissionen har ikke fået forelagt balancetal, resultatopgørelser osv. Reiner Pilz er i mellemtiden blevet idømt en langvarig frihedsstraf på grund af svigagtig konkurs og andre strafbare forhold. Der er rejst tiltale i yderligere tilfælde af svig i forbindelse med støtte.

(17) I en saneringsaftale af 7. marts 1994 overtog Thuringer Industriebeteiligungsgesellschaft — TIB — 98 % og Thüringer Aufbaubank — TAB — 2 % af andelene i PA til en værdi af 33 mio. DEM med tilbagevirkende kraft til den 1. januar 1994. Dette selskab drev fra oktober 1994 virksomhed under navnet CDA Compact Disc Albrechts GmbH (i det følgende benævnt »CD Albrechts«).

(18) Trods de nye ejeres bestræbelser på at konsolidere driften slog forsøget på at privatisere selskabet fejl. Pr. 1. januar 1998 overtog MediaTec Datenträger GmbH (MTDA), der et 100 %-ejet datterselskab af TIB etableret i 1996, anlægs- og omsætningsaktiverne, den tekniske knowhow og de operative aktiviteter i CD Albrechts. Samtidig blev CD Albrechts omdøbt til LCA Logistik Center Albrechts GmbH (LCA), og MTDA omdøbt til CDA Datenträger Albrechts GmbH (CDA). Dette selskab er ikke længere primært aktiv på markedet for musik-cd'er og tilbehør, men beskæftiger sig nu med produktion af højpræstationsdatabærere, navnlig Cd-rommer (CD-R) samt DVD'er.

(19) LCA ejer fortsat den for driften nødvendige grund, bygninger, tekniske infrastruktur samt logistikudstyr. Der er indgået en samarbejdsaftale mellem LCA og CDA, som dels indeholder en forpagtningsaftale med en årlig forpagtningsafgift på 800 000 DEM, og dels af en serviceaftale på ca. 3 mio. DEM om året, der afhænger af omsætningen.

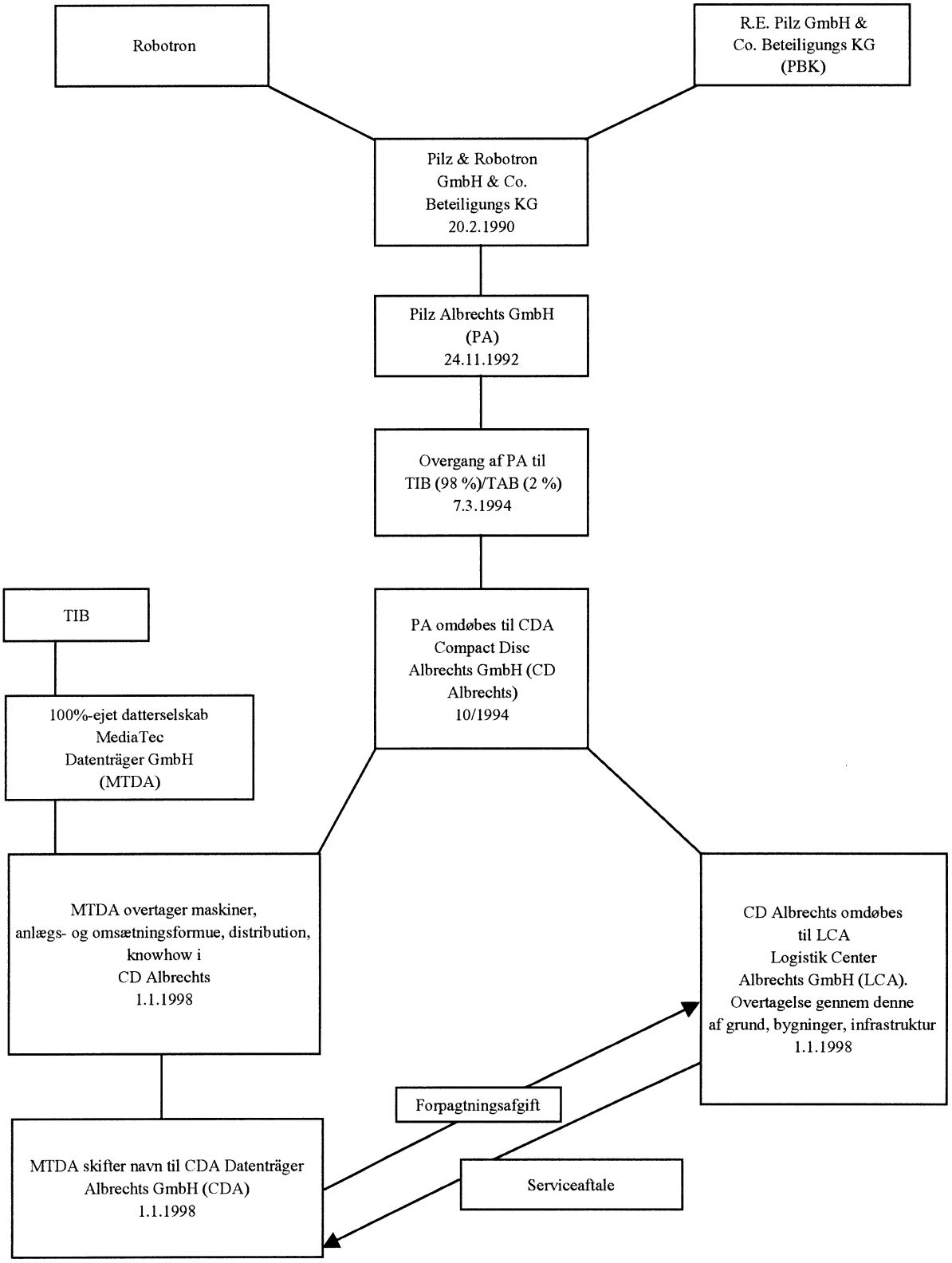
Robotron
R.E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG (PBK)
Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG 20.2.1990
Pilz Albrechts GmbH (PA) 24.11.1992
Overgang af PA til TIB (98 %)/TAB (2 %) 7.3.1994
PA omdøbes til CDA Compact Disc Albrechts GmbH (CD Albrechts) 10/1994
TIB
100%-ejet datterselskab MediaTec Datenträger GmbH (MTDA)
MTDA overtager maskiner, anlægs- og omsætningsformue, distribution, knowhow i CD Albrechts 1.1.1998
CD Albrechts omdøbes til LCA Logistik Center Albrechts GmbH (LCA). Overtagelse gennem denne af grund, bygninger, infrastruktur 1.1.1998
Forpagtningsafgift
Serviceaftale
MTDA skifter navn til CDA Datenträger Albrechts GmbH (CDA) 1.1.1998

2.2. **Investeringernes omfang**

(20) De samlede investeringsomkostninger til oprettelse af cd-fabrikken i Albrechts skulle i første omgang andrage 243,025 mio. DEM, inklusive de nødvendige udviklingsomkostninger på 7,5 mio. DEM.

(21) Den samlede finansiering påtænktes oprindeligt fordelt på følgende måde:

(mio. DEM)

Midlernes oprindelse	Beløb
Egenkapital i R.E. Pilz & Co. KG	11
Investeringspræmie	17
Støtteordningen »Gemeinschaftsaufgabe — Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur (GA)«	55,895
Investeringstilskud til arbejdspladser af højere kvalitet	0,55
Banklån	158,58
I alt	243,025

(22) Med tillægsaftale af 26. maj 1992 indgik joint venture-partnerne aftale om udvidelse af kapaciteten til fremstilling af cd'er og cd-holdere. Til det formål blev der afsat et samlet beløb på 39 mio. DEM til dækning af samtlige leverancer og ydelser.

(23) Tillægsaftalen skulle finansieres således:

(mio. DEM)

Midlernes oprindelse	Beløb
Egne midler	—
Investeringspræmie	4,134
Investeringspræmie (GA)	7,56
Øvrig fremmedkapital	27,306
I alt	39

(24) De samlede investeringer beløb sig således til 282,025 mio. DEM.

2.3. **Offentlige støtteforanstaltninger i etableringsfasen (1991-1992)**

(25) I 1992 ydede THA en 100 %-opfyldelsesgaranti på 190 mio. DEM, som dækkede hovedparten af lånene til Robotron AG og joint venture-selskabet. THA overtog denne garanti med 120 mio. DEM. Der blev i saneringsaftalen af 7. marts 1994 dernæst givet afkald på disse 120 mio. DEM.

(26) PA har frem til den 31. december 1993 af delstaten Thüringen modtaget investeringstilskud på grundlag af det 20. og 21. rammeprogram i ordningen »Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur« på i alt 63,45 mio. DEM.

(27) Disse tilskud kom via den fælles cash management-ordning indirekte hele Pilz-koncernen til gode.

(28) Dette beløb er sammensat af et tilskud til etableringsinvesteringer af 24. juli 1991 på 55,895 mio. DEM samt et tilskud til udvidelsesinvesteringer på 7,56 mio. DEM på grundlag af den i stk. 22 nævnte tillægsaftale af 26. maj 1992.

(29) Delstaten Bayern deltog på sin side via Bayerische Landesanstalt für Aufbaufinanzierung (LfA) i finansieringen af det samlede projekt med en investeringspræmie på 7 834 504 DEM for 1991 og på 11 591 904 DEM for 1992, dvs. i alt 19 426 408 DEM.

(30) Eftersom regionalstøtten var så høj, blev lånet fra konsortiet af banker på 65,85 mio. DEM i sidste instans kun ydet for 54,7 mio. DEM. Til gengæld ydede LfA i stedet for de oprindeligt planlagte 80 % nu en opfyldelsesgaranti på 100 % af dette beløb.

(31) I marts 1994 honorerede LfA for første gang garantien med et beløb på 3 mio. DEM. Dernæst gav den afkald på det krav på 3 mio. DEM, som derved efter loven overgik til den. En anden og sidste gang måtte LfA i juli 1995 honorere hele lånet som følge af PBK's insolvens og blev derefter gennem subrogation PBK's kreditor.

(32) Således udgjorde de offentlige støtteforanstaltninger i forbindelse med oprettelsen af cd-fabrikken oprindeligt 330,57 mio. DEM.

	Foranstaltning	Beløb (mio. DEM)	Modtager	Ydet af	Tidspunkt	Retsgrundlag
1	100 %-opfyldelsesgaranti, oprindeligt 80 %-garanti på 52,72 mio. DEM	54,7	PBK	LfA	1991	Delstaten Bayerns lånegarantiordning »Gesetz über die Übernahme von Staatsbürgschaften und Garantien des Freistaates Bayern«
2	Investeringstilskud og -præmier	19,42	Joint venture	LfA	1991-1992	Ordningen »Gemeinschaftsaufgabe — Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur«, lov om investeringspræmier »Investitionszulagegesetz«
3	Afkald	3,0	PBK	LfA	1994	Intet
4	100 %-garanti	190,0	Robotron AG, joint venture	THA	1991	THA-ordning
5	Investeringstilskud og -præmier	63,45	Joint venture, fra 24.11.1992 PA	Thüringen	1991 til 1993	Ordningen »Gemeinschaftaufgabe — Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur«, lov om investeringspræmier »Investitionszulagegesetz«
	I alt	330,57				

2.4. **Støtteforanstaltninger i forbindelse med virksomhedens omstrukturering (fra 1993 indtil i dag)**

(33) Allerede i oktober 1993 ydede TAB PA et rentebærende lån på 25 mio. DEM til afhjælpning af likviditetsvanskeligheder samt et lån i marts 1994 på 20 mio. DEM til tilbagebetaling af det lån, som THA havde stillet garanti for. Begge lån blev efter de tyske myndigheders oplysninger overtaget direkte af Pilz, Kranzberg, via det fælles cash management mellem PA og Pilz-koncernen. Selv efter omfattende undersøgelser gennemført af de tyske påtalemyndigheder er de underliggende bogførsler fortsat ikke helt gennemskuelige.

(34) I forbindelse med TIB/TAB's overtagelse af virksomheden i marts 1994 betalte disse i alt 15 mio. DEM. Heraf betalte TIB 3 mio. DEM til PBK som købspris for sine andele. Yderligere 12 mio. DEM blev ydet som kapitalindskud i PA.

(35) Andelene i PA til en værdi af 33 mio. DEM blev erhvervet af Thüringer Industriebeteiligungsgesellschaft — TIB — (98 %) og Thüringer Aufbaubank — TAB — (2 %) med tilbagevirkende kraft pr. 1. januar 1994. I april 1994 ydede TIB selskabet et yderligere likviditetslån på 3,5 mio. DEM.

(36) Ved aftale af 8. marts 1994 ydede delstaten Bayern via LfA selskabet et lån på 2 mio. DEM og i december 1994 yderligere et lån på 7 mio. DEM.

(37) I juni 1994 ydede LfA Pilz-koncernen et yderligere driftslån på 15 mio. DEM. Dette lån var tænkt som en midlertidig foranstaltning, indtil der blev fundet en investor, der var rede til at købe joint venture-selskabet.

(38) Derudover stillede TAB i oktober 1994 et likviditetslån på 15 mio. DEM til rådighed for PA, der i mellemtiden havde skiftet navn til CD Albrechts. Dette lån blev ganske vist udbetalt til CD Albrechts, men kom imidlertid kun indirekte den samlede Pilz-koncern til gode via det fælles cash management.

(39) Ifølge Kommissionens oplysninger modtog selskabet yderligere finansiel bistand i januar 1995, da TAB ydede det et lån på 9,5 mio. DEM.

Oversigt over støtteforanstaltningerne i forbindelse med selskabets omstrukturering:

	Foranstaltning	Beløb mio. DEM	Modtager	Ydet af	Tidspunkt	Retsgrundlag
1	Lån	25,0	PA	TAB	oktober 1993	Intet
2	Lån	20,0	PA	TAB	marts 1994	Intet
3	Købspris	3,0	PBK	TIB	marts 1994	Intet
4	Kapitalindskud	12,0	PA	TIB	marts 1994	Intet
5	Selskabsdeltagelse	33,0	PA	TIB (98 %), TAB (2 %)	marts 1994	Intet
6	Lån	2,0	PA	LfA	marts 1994	Intet
7	Parthaverlån	3,5	PA	TIB	april 1994	Intet
8	Lån	15,0	Pilz-koncern	LfA	juni 1994	Intet
9	Lån	15,0	CD Albrechts	TAB	oktober 1994	Intet
10	Lån	7,0	CD Albrechts	LfA	december 1994	Intet
11	Lån	9,5	CD Albrechts	TAB	januar 1995	Intet
12	Renter	21,3			siden ultimo 1993	
	I alt	166,3				

(40) Ifølge de tyske myndigheders oplysninger førte disse betalinger til betydelige rentefordele svarende til mindst 21,3 mio. DEM fra ultimo 1993 frem til 1998.

(41) Ved aftale af 7. november 1995 erhvervede TAB samtlige LfA's fordringer mod selskabet på i alt 50,4 mio. DEM mod at betale 15 mio. DEM. TAB har på sin side over for CD Albrechts givet afkald på 44,4 mio. DEM, hvilket er det beløb, der overstiger bankens udgifter til erhvervelsen.

(42) Såfremt disse oplysninger er fuldstændige, er der fra 1991 til i dag brugt mindst 556,27 mio. DEM i støttemidler i forbindelse med stiftelsen af joint venture-selskabet, oprettelsen, driften og omstruktureringen af cd-fabrikken i Albrechts ([5]).

2.5. **MTDA's overtagelse af anlægs- og omsætningsformuen**

(43) I dette beløb medgår ikke de finansielle transaktioner, som MTDA har gennemført i forbindelse med overtagelsen af CD Albrechts' anlægsformue og operative aktiviteter. MTDA's overtagelse af væsentlige dele af CD Albrechts' aktiviteter, samtidig med navneforandringen til CDA, fandt efter de tyske myndigheders oplysninger sted i form af et markedskonformt assetkøb. Prisen for overtagelsen af anlægsaktiverne blev i en erklæring vedrørende markedsværdien anslået til 12,2 mio. DEM. Omsætningsformuen blev pr. ultimo 1997 ansat til 23,1 mio. DEM. Købsprisen på i alt 35,3 mio. DEM blev præsteret i form af en overtagelse af forpligtelser ([6]).

([5]) 330,55 mio. DEM stiftelsesfase + 166,3 mio. DEM omstrukturering + 15 mio. DEM fordringserhvervelse TAB/LfA + 44,4 mio. DEM fordringsafkald TAB = 556,27 mio. DEM.
([6]) Leverandørforpligtelser på 9,9 mio. DEM, TAB-lån på 25,4 mio. DEM.

2.6. **Bidrag fra konsortiet af private banker**

(44) Ud over de ovennævnte lån gav konsortiet af private banker i 1994 afkald på krav til et beløb af 12 mio. DEM. Endvidere har bankkonsortiet ifølge den tyske regering uden offentlig bistand ydet Pilz-koncernen et nyt lån på 8 mio. DEM.

3. **KOMMISSIONENS BESLUTNING OM AT INDLEDE PROCEDUREN I HENHOLD TIL EF-TRAKTATENS ARTIKEL 88, STK. 2**

(45) Kommissionen gav i sin beslutning om at indlede proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2, udtryk for tvivl om, hvorvidt de støtteforanstaltninger, der ikke blev anmeldt og uretmæssigt blev udbetalt inden Kommissionens beslutning, er forenelige med fællesmarkedet.

(46) Den nærede alvorlig tvivl om, hvorvidt ydelsen af investeringstilskud, som er begrundet i støtteplanen »Gemeinschaftsaufgabe — Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur«, samt investeringspræmier er i overensstemmelse med de forskellige horisontale EF-rammebestemmeser for regional statsstøtte til virksomheder, idet støtteforanstaltningerne navnlig havde til formål at udligne tab, og ikke bidrog til at skabe arbejdspladser til fremme af den økonomiske udvikling i regionen.

(47) For så vidt støtten efter de tyske myndigheders oplysninger var blevet ydet på grundlag af det godkendte program »Gesetz über die Übernahme von Staatsbürgschaften und Garantien des Freistaates Bayern«, nærede Kommissionen alvorlig tvivl om, hvorvidt forudsætningerne for og retningslinjerne i denne støtteordning rent faktisk var blevet overholdt.

(48) Endvidere nærede Kommissionen tvivl om, hvorvidt den gennem THA ydede foranstaltning lå i forlængelse af Kommissionens beslutninger fra 1991 og 1992 om THA's aktiviteter ([7]), idet stiftelsen af et joint venture-selskab med det formål at oprette et nyt produktionssted ikke kunne anses for at være en typisk privatiseringsforanstaltning.

(49) I øvrigt forelå der efter Kommissionens opfattelse på grundlag af de tyske påtalemyndigheders undersøgelser grund til at antage, at støttemodtageren havde misbrugt støtten.

(50) For så vidt på grundlag af de foreliggende oplysninger den i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hjemlede undtagelse for »støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod de fælles interesser« og under anvendelse af Fællesskabets »Rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder« ([8]) er blevet undersøgt, stillede Kommissionen sig tvivlende over for, om lånene og garantierne opfylder kriterierne for redningsstøtte.

(51) Kommissionen har i den forbindelse ikke fået forelagt nogen oplysninger overhovedet om, at der nogensinde har eksisteret en omstruktureringsplan til sikring af, at virksomhedens rentabilitet kan genoprettes på længere sigt. Desuden var det Kommissionens opfattelse, at støtten ikke var begrænset til et absolut minimum, og at princippet om, at støtten skal være en engangsforanstaltning, ikke blev overholdt. Derfor kunne kriterierne for godkendelse som omstruktureringsstøtte heller ikke anses for at være opfyldt.

(52) I øvrigt har Kommissionen påtalt mangelen på oplysninger, som kunne have gjort det muligt for den dels at undersøge, om støtteforanstaltningerne til joint venture-selskabet, og dels eventuelt ydet støtte i forbindelse med oprettelsen af MTDA, det nuværende CDA, var forenelige med EF-traktatens artikel 87. Derfor pålagde den de tyske myndigheder at fremlægge alle relevante dokumenter, oplysninger og data, der er nødvendige for, at den kan vurdere, om støtten er forenelig med fællesmarkedet ([9]).

3.1. **Udtalelse fra CDA**

(53) CDA anmoder med sin forsinkede udtalelse om at få ret til at blive hørt som part i den formelle undersøgelsesprocedure og modsætter sig i det væsentlige at blive inddraget i proceduren.

([7]) 1. og 2. Treuhandregelung: NN 108/91 og E 15/92.
([8]) EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.
([9]) Se Domstolens dom i sag C-301/87, Frankrig mod Kommissionen, Sml. 1990 I, s. 307, bekræftet ved Domstolens dom i forenede sager C-324/90 og C-342/90, Tyskland og Pleuger Worthington mod Kommissionen, Sml. 1994 I, s. 1173.

(54) Selskabet fremfører, at det hverken er modtager af eller nyder godt af nogen form for støtte, der er omfattet af den foreliggende procedure. Ifølge selskabet er det blevet stiftet som et af LCA uafhængigt og selvstændigt 100 % ejet datterselskab af TIB inden for rammerne af et markedsøkonomisk funderet engagement med TIB og opererer som sådant på markedet.

(55) I forbindelse med overtagelsen af aktiverne fra det nuværende LCA var det ikke blevet favoriseret gennem statsstøtte. Betalingen af de af selskabet erhvervede anlægs- og omsætningsaktiver i LCA skete på grundlag af en markedsværdi svarende til prisen i handel og vandel.

(56) Ej heller det forhold, at CDA drev sin virksomhed på en ejendom, der står på en grund tilhørende LCA, begrundede nogen form for støtte. CDA tilvejebragte for logistikydelser og for udnyttelsen af ejendommen en markedsrelateret modydelse til LCA.

3.2. **Udtalelse fra Tyskland**

(57) De tyske myndigheder argumenterede i deres udtalelse til meddelelsen om indledning af proceduren, at oprettelsen af fabrikken i Albrechts ikke skulle betragtes som en nyetablering, men som en etablering på fundamentet af Robotron AG med optagelse af en væsentlig partner. Det var formålet med projektet at bringe Robotron på højde med den aktuelle edb-teknologi. At dette var sket inden for et juridisk selvstændigt selskab og i form af et joint venture-selskab, ændrede ikke noget ved, at det skulle ses i sammenhæng med THA's afviklingsopgave.

(58) Endvidere konstaterer de tyske myndigheder sammenfattende, at stiftelsen af joint venture-selskabet med den underliggende hovedleverandøraftale netop tjente det formål at redde Pilz-koncernen, der senest fra 1989 var kommet i »uføre«, fra en truende konkurs. Frem til december 1994 kom de ydelser, der rent juridisk blev erlagt til virksomheden i Albrechts, økonomisk indirekte Pilz-koncernen i Kranzberg til gode via det fælles cash management-system. I 1991 og 1992 har indtægterne af oprettelsen af fabrikken i Albrechts mere end opvejet driftstabene i Pilz-koncernen. Der måtte som følge af manipulationer fra ejeren Pilz' side med værdiansættelsen af anlægsaktiverne i årsregnskabet for 1993 hensættes 108 mio. DEM på anlægsaktiverne. Der måtte i årsregnskabet for 1994 foretages en hensættelse på 40 mio. DEM til dækning af fordringer mod Pilz-koncernen, som i betragtning af dennes økonomiske situation måtte anses for uerholdelige. De midler, der i 1993 og 1994 blev udbetalt som driftskreditter, er gået til Pilz i Kranzberg via den centrale cash management.

(59) De tyske myndigheder er af den opfattelse, at en endelig negativ beslutning koblet sammen med et påbud om tilbagebetalingskrav hverken er lovhjemlet eller nødvendig. Artikel 14, stk. 1, andet led, i forordning (EF) nr. 659/1999 forbyder et krav om tilbagebetaling af støtte, hvis det vil være i modstrid med et generelt princip i fællesskabslovgivningen. Til de generelle principper i fællesskabslovgivningen hører også princippet om forholdsmæssighed.

(60) Her er der ifølge de tyske myndigheder tale om et atypisk tilfælde, der ikke udtrykkeligt er reguleret af Fællesskabets rammebestemmelser, som begrænser Kommissionen i udøvelsen af dens skønsbeføjelse. Det nuværende LCA er som CD Albrechts' successor på ingen måde i en begunstiget situation, der kan sammenlignes med en støttemodtager, og derfor påvirkes konkurrenternes aktiviteter ikke negativt. En negativ beslutning vil således ikke have nogen konkurrencebegrænsende virkning.

3.3. **Undersøgelser af omfanget af den forkerte anvendelse af midlerne**

(61) Som det fremgår af de tyske myndigheders oplysninger, vidste disse allerede senest fra marts 1994, at midlerne var blevet anvendt forkert i et massivt omfang. Trods adskillige henvendelser fra Kommissionen havde de tyske myndigheder ikke fremlagt fuldstændige og aktuelle oplysninger om Pilz' anvendelse af støtten og opbygningen af Pilz-koncernens cash-concentration-system. Kommissionens beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2, måtte i mangel af bedre basere sig på foreløbige og ufuldstændige udtalelser.

(62) Med udgangspunkt i den antagelse, at alle offentligt garanterede lån ydet frem til oktober 1994, samt de på grundlag af det godkendte program »Gemeinschaftsaufgabe — Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur« ydede investeringstilskud og væsentlige dele af investeringspræmien er betalt via cash-concentration-systemet, kommer Kommissionen til den konklusion, at støtten i tidens løb er blevet blandet sammen med andre midler, navnlig lån fra de finansierende banker eller af egne midler, i et sådant omfang at de stort set ikke længere kan kategoriseres.

3.4. **Undersøgelser af anvendelsen af de forkert anvendte midler**

(63) En opklaring af spørgsmålet om, hvad de forkert anvendte midler var blevet givet ud til, stødte på overordentligt store vanskeligheder. På trods af omfattende efterforskninger fra de tyske påtalemyndigheders side og med henblik på gennemførelsen af retlige krav både fra de tyske myndigheder og det nuværende LCA, der også er gjort gældende over for Pilz og dennes sønner, har en nøjagtig henførsel til visse finansielle transaktioner inden for Pilz-koncernen hidtil ikke været mulig.

(64) Så vidt Kommissionen kan vurdere, foregår anvendelsen af midlerne og opbygningen af cash-concentration-systemet nu som følger:

(65) De offentligt garanterede lån, der er omfattet af den formelle undersøgelsesprocedure, kom lige fra starten hverken LCA eller dettes forgænger CD Albrechts til nytte. Lånene blev tværtimod udbetalt i trancher af »Albrechts-konsortiet« direkte til aftalens hovedmodtager, Pilz GmbH & Co. Construction KG, via oprettelsen af cd-fabrikken.

(66) Udbetalingen af midlerne blev forestået af et revisionsfirma på grundlag af en såkaldt middelanvendelseskontrol. Dette firma havde til opgave inden frigivelsen af lånemidlerne at bekræfte over for de finansierende banker, at Pilz GmbH & Co. Construction KG havde afregnet tilsvarende ydelser enten gennem sig selv, gennem tilknyttede selskaber eller fremmede virksomheder.

(67) Dette selskab anvendte en mindre del af midlerne til betaling af fordringer. Men langt størstedelen af pengene kom Pilz-koncernen til gode. Samtidig blev der bl.a. fremlagt adskillige regninger for maskiner og anlæg og andre ydelser, der ikke var bestemt til cd-fabrikken og ej heller blev leveret til fabrikken eller monteret i den.

(68) I denne forbindelse blev det under en ekstraordinær revision foretaget af revisonsselskabet C & L Treuarbeit Deutsche Revision opdaget, at der havde fundet manipulationer sted; Treuarbeit gennemgik investeringen efter TIB's og TAB's overtagelse af det økonomiske ansvar efter Tysklands oplysninger med følgende resultat:

(69) Det aftalte indskud på 11 mio. DEM er ikke indbetalt gennem PBK. Derudover hæfter PBK for at have foretaget et værdiløst indskud i apportstiftelsen.

(70) Varer og tjenester i forbindelse med oprettelsen af fabrikken blev kanaliseret via PA til ekstreme overpriser og betalt til hovedleverandøren. Derved opstod der i PA's anlægsformue forpligtelser, som oversteg de faktiske anlægsaktiver væsentligt. Der blev dernæst i saneringsaftalen af 7. marts 1994 givet delvist afkald på disse forpligtelser.

(71) Driftslånene på 25 mio. DEM i oktober 1993 og 20 mio. DEM i marts 1994 blev via det fælles cash management mellem PA og Pilz-koncernen modtaget direkte af sidstnævnte.

(72) De 15 mio. DEM fra strukturaftalen fra september/oktober 1994 blev ganske vist overført til PA, men tjente kun det formål at tilvejebringe ydelser for Pilz-koncernen, som denne ikke havde betalt for, således at det også her udelukkende var Pilz-koncernen, der blev tilgodeset.

(73) Det var alene lånet fra december 1994 på 7,0 mio. DEM, der tjente til støtte af PA.

(74) TAB's udligning af forpligtelserne over for LfA i oktober 1995 på 15 mio. DEM samt afkaldet på de 44,4 mio. DEM tjente det formål at føre forpligtelserne tilbage til en størrelse, der nogenlunde svarede til den eksisterende værdi.

(75) Af de nævnte grunde er en vurdering af støttens andel af forpligtelserne i de respektive selskaber kun mulig ved hjælp af hypotetiske overvejelser. Der kan imidlertid ikke føres noget endegyldigt bevis for, at der for visse beløbs vedkommende må være tale om støtte.

3.5. **Foranstaltninger fra de tyske myndigheders side med henblik på krav om tilbagebetaling af forkert anvendte midler**

(76) Den forkert anvendte støtte har form af statsgaranterede lån samt investeringstilskud og -præmier og er kanaliseret til Pilz-koncernen. De otte indenlandske Pilz-selskaber er under konkursbehandling; i disse selskaber var der ingen formue til fordeling.

(77) Det nuværende LCA, CD Albrechts successor, havde anmeldt fordringer på i alt 193 mio. DEM, inklusive renter, i konkursboet efter disse selskaber. Af de anmeldte fordringer anerkendte kurator straks et delbeløb på 40 443 811,82 DEM, da der allerede var bogført fordringer i denne størrelsesorden i Pilz GmbH & Co. Compact Disc KG's bøger (PA's moderselskab). De øvrige krav indfries efter konkursbehandlingen på basis af kravene for simple kreditorer. Kurator har imidlertid allerede nu tilkendegivet, at der hverken findes finansielle midler eller omsættelige aktiver; disse anmeldte fordringer må således efter al sandsynlighed anses for at være uerholdelige.

(78) Ved afgørelse af 27. juli 1995 har Thüringen krævet tilbagebetaling fra CD Albrechts af investeringstilskud på basis af Gemeinschaftsaufgabe ([10]) (GA) på 32 448 240 DEM. Denne afgørelse om delvis tilbagekaldelse og betaling er blevet uangribelig. Eftersom investeringstilskuddene ikke økonomisk kom selskabet i Albrechts til nytte, men derimod Pilz-koncernen henholdsvis familien Pilz personligt, er der ikke gjort krav gældende over for CD Albrechts. Alligevel måtte det nødvendigvis være dette selskab, der skulle være modtageren af tilbagebetalingspåbuddet; kun på denne måde kunne fordringen stiftes og hr. Pilz kræves for denne fordring, idet han også hæftede med sin private formue for disse forpligtelser ([11]).

(79) Investeringspræmien for 1992 blev krævet tilbagebetalt med 6 137 404 DEM, plus renter på 2 148 090 DEM […] (*).

(80) I alt fire års omfattende undersøgelser hos Forbundskriminalregistret (Bundeskriminalamt) har ført til, at der er blevet rejst tiltale for bedrageri med støttemidler i forbindelse med misbruget af GA-tilskuddene ([12]). Der er i yderligere et søgsmål i forbindelse med ydelse af investeringspræmie ([13]) ligeledes indledt en straffesag.

(81) I forbindelse med yderligere et søgsmål ved Landgericht Landshut (Bayern) blev Reiner Pilz idømt frihedsstraf på i alt seks år for bedrageri i 28 tilfælde samt for mandatsvig. Anken mod denne retsafgørelse blev afvist ved Forbundsdomstolens (Bundesgerichtshof) dom af 14. september 1999; dermed blev dommen retskraftig.

4. **VURDERING**

(82) Tysklands støtte til joint venture-selskabet og dettes successorer blev betalt af statsmidler. Den fordrejer konkurrencevilkårene i fællesmarkedet, idet den sætter det støttemodtagende selskab i stand til at finansiere driftsinvesteringer overvejende eller fuldstændigt af statsmidler. Da samhandelen mellem medlemsstaterne påvirkes gennem denne begunstigelse, er foranstaltningerne omfattet af EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

([10]) 26. rammeprogram »Gemeinschaftsaufgabe«: N 123/97.
([11]) Ud over kravene i konkurssagen har Thüringen desuden anlagt tre civile søgsmål med krav om skadeserstatning:
Thüringen./. Reiner E. Pilz, ankesag ved OLG München, 21 U 3653/97
Thüringen./. Pilz m.fl., revisionsanke til Bundesgerichtshof, IX ZR 247/98 samt
Thüringen./. Reiner E. Pilz, sag anlagt ved Landgericht München, 9 O 18336/98.
(*) Forretningshemmelighed.
([12]) Landgericht Mühlhausen, 350 Js 41163/95.
([13]) Statsadvokaturen i Mühlhausen, 30 Js 55107/96.

(83) Støtten fra Thüringen, Bayern og THA blev i modstrid med EF-traktatens artikel 88, stk. 3, for størstedelens vedkommende ydet inden anmeldelsen hos Kommissionen og for den samlede støttes vedkommende inden Kommissionens beslutning. Støtten må derfor anses for at være ulovlig.

(84) Derfor må denne støtte, for så vidt den ikke kan baseres på en af Kommissionen godkendt støtteordning, vurderes i henhold til de almindelige regler for statsstøtte som ad hoc-støtte, og det må fastslås, om og i givet fald hvilke undtagelsesbestemmelser i EF-traktaten der vil kunne komme til anvendelse.

(85) Investeringstilskuddene til anlægsinvesteringer i virksomheder, der ydes inden for rammerne af »Gemeinschaftsaufgabe«-ordningen i de tyske områder, der er støtteberettiget, samt de skattemæssige investeringspræmier udgør statsstøtte med regionalt sigte i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og EØS-traktatens artikel 61, stk. 1. Regionalstøtte er forbeholdt områder, som har særlige behov og er specifikt målrettet udviklingen af disse områder gennem investeringsfremme samt etablering af nye virksomheder og skabelse af arbejdspladser inden for rammerne af en langfristet, bæredygtig udvikling.

(86) Den tvivl, som Kommissionen giver udtryk for i sin indledning af proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2, om anvendelse af investeringspræmierne i overensstemmelse med den af Kommissionen godkendte støtteordning, har stort set vist sig at holde stik.

4.1. **Foranstaltninger fra delstaten Thüringens side**

(87) De tyske påtalemyndigheders efterforskning har vist, at der har fundet en udveksling af varer og tjenester sted internt i koncernen i størrelsesorden 109 mio. DEM. Dermed behøvede hele investeringsprojektet ikke at have modtaget støtte, idet forbuddet mod støtte af investeringsgoder inden for tilknyttede selskaber er blevet overtrådt. Derfor er dette investeringstilskud på 63,45 mio. DEM, der uretmæssigt blev ydet på grundlag af støtteplanen »Gemeinschaftsaufgabe« og lov om investeringspræmier (Investitionszulagengesetz) for 1991 og 1992, ikke i overensstemmelse med programmet og kan derfor ikke anses for at være omfattet.

(88) Den regionalstøtte, som Pilz-koncernen har modtaget via cash-concentration-systemet fra delstaten Thüringen på i alt 63,45 mio. DEM, kan følgelig ikke karakteriseres som støtte, der er forenelig og skal derfor kræves tilbagebetalt. Efter den af delstaten Thüringens erhvervsministerium gennemførte undersøgelse af dokumentationen for anvendelsen blev CD Albrechts den 27. juli 1995 alene dømt til at tilbagebetale 32,5 mio. DEM. Der resterer derfor 30,95 mio. DEM at betale.

4.2. **Foranstaltninger fra delstaten Bayerns side (LfA)**

(89) De tyske myndigheder har trods Kommissionens påbud om at tilvejebringe oplysninger i forbindelse med indledningen af hovedundersøgelsesproceduren undladt at fremsende tilstrækkeligt detaljerede oplysninger til, at den af Bayern ydede statsgaranti på 54,7 mio. DEM har kunnet vurderes i lyset af EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og til at bortvejre Kommissionens tvivl om lovligheden af omdannelsen til en 100 %-opfyldelsesgaranti og udvidelsen af garantirammen fra 52,72 mio. DEM til 54,7 mio. DEM.

(90) Overtagelsen af garantien havde hjemmel i den af Kommissionen godkendte ordning »Richtlinie für die Übernahme von Staatsbürgschaften im Bereich der gewerblichen Wirtschaft« ([14]). I henhold hertil stilles der garanti for lån til finansiering af investeringer, navnlig oprettelse, udvidelse, omstilling, modernisering eller rationalisering af virksomheder, som også kan være beliggende uden for Bayern, såfremt delstaten har en særlig interesse heri. Ansøgeren skal i et passende omfang deltage i finansieringen af projektet med egne midler, og ved afdækningen af den samlede finansiering af projektet skal det sandsynliggøres, at det lån, der omfattes af garantien, forrentes og afdrages rettidigt.

([14]) Delstaten Bayerns finansministeriums bekendtgørelse af 7.8.1973, nr. L 6511-1/7-43358.

(91) Nævnte foranstaltning tjente imidlertid åbenbart i det væsentlige hverken til finansiering af den til grund for støtteanmodningen liggende investering, ej heller har investor i et passende omfang deltaget med egne midler i finansieringsomkostningerne.

(92) Hertil kommer, at de tyske myndigheders redegørelser for anvendelsen af disse offentligt sikrede lån, der som nævnt i det væsentlige udelukkende kom selskaberne i Pilz-koncernen til gode, kunne tyde på, at der foreligger et misbrug af støttemidlerne.

(93) Deraf kan udledes, at denne støtte ikke er kommet investeringsprojektet, nemlig oprettelsen af en cd-fabrik, til gode, men tværtimod tjente til at holde hele Pilz-koncernen i live, og derfor er blevet anvendt i modstrid med bestemmelserne i EF-traktatens artikel 88, stk. 2. I overensstemmelse hermed er denne støtte ikke forenelig med bestemmelserne i EF-traktaten, hvorefter den skal ophæves og kræves tilbage via de tyske myndigheder.

(94) Dette gælder også for de i alt 19,42 mio. DEM, der er blevet udbetalt på grundlag af loven om investeringspræmier (Investitionszulagengesetz) og bestemmelserne om GA-midler.

(95) De tyske myndigheder har meddelt Kommissionen, at de har indledt de efter tysk ret krævede skridt til krav om tilbagebetaling af støtte inden for rammerne af konkursbehandlingen af Pilz-koncernen.

(96) Også afkaldet i denne forbindelse på tilbagebetaling af et lån på 3 mio. DEM må betragtes som uforenelig støtte, der skal tilbagebetales, idet den blev foretaget uden retshjemmel.

4.3. **Foranstaltninger fra THA's side**

(97) Kommissionen har i sin beslutning om at indlede proceduren udtrykt betænkeligheder ved, at garantien fra THA på 190 mio. DEM, som blev overtaget med 120 mio. DEM, eventuelt ikke kunne ydes på grundlag af de af Kommissionen godkendte støtteordninger for THA-foranstaltningerne ([15]). Disse ordninger var principielt rettet mod typiske foranstaltninger fra THA til privatisering af THA-virksomheder.

(98) Denne tvivl blev yderligere forstærket under proceduren først og fremmest i kraft af udtalelsen fra den daværende af THA valgte bestyrelsesformand for Robotron AG, Henzler, til de tyske retsinstanser. Ifølge ham havde det lige fra begyndelsen været hans hensigt at afvikle Robotron, dvs. splitte selskabet op i små virksomheder og så privatisere dem. En investering i denne størrelsesorden havde ikke passet ind i denne opgave. Robotron AG havde været nødsaget til at optage lån på over 20 mio. DEM for at kunne indbetale de egne midler, hvilket var i modstrid med forretningsmæssige principper. Som hovedaktionær havde han ikke taget Robotrons kompetence på cd-markedet for givet. Derfor havde Robotron kun indgået aftalerne med det forbehold, at Pilz tilbagekøbte Robotrons andele, når fabrikken stod færdig, til den nominelle værdi, inklusive påløbne bankrenter.

(99) Garantien fra THA er derfor med 190 mio. DEM ikke forenelig med Fællesskabets konkurrenceregler. Af disse 190 mio. DEM er det imidlertid kun den overtagne garanti på 120 mio. DEM, der skal kræves tilbagebetalt, idet det kun er dette beløb, der er kommet til udbetaling.

4.4. **Foranstaltningerne i forbindelse med virksomhedens omstrukturering**

(100) Foranstaltningerne omfatter TAB's erhvervelse af LfA's fordringer i virksomheden på 50,4 mio. DEM mod betaling af 15 mio. DEM den 7. november 1995 og det efterfølgende afkald til et beløb af i alt 44,4 mio. DEM.

(101) Denne gældseftergivelse kan ikke anses at udgøre statsstøtte. Fordringerne er opstået på et tidspunkt, hvor virksomheden var i privat eje. De er på dette tidspunkt opstået gennem den forkerte anvendelse af midlerne inden for cash-concentration-systemet i Pilz-koncernen. Da virksomheden dernæst blev erhvervet af TIB/TAB, gav kurator på grundlag af dette sagsforhold afkald på indløsning af gælden. På dette tidspunkt stod det allerede klart, at disse fordringer måtte anses for at være uerholdelige og i økonomisk henseende værdiløse. Gennem fordringsafkaldet bekræftes dette forhold i en formel beslutning ([16]).

([15]) Statsstøttesag NN 108/91, brev af 26.9.1991, SG(91) D/17825 samt statsstøttesag E 15/92, brev af 8.12.1992, SG(92) D/17613 — ikke offentliggjort.
([16]) Se også statsstøttesag NN 152/98, brev fra Kommissionen af 22.6.1999, SG(99) D/4499.

4.4.1. *MTDA's overtagelse af anlægs- og omsætningsformuen*

(102) De finansielle transaktioner i forbindelse med MTDA's overtagelse af væsentlige dele af CD Albrechts aktiviteter, samtidig med navneforandringen til CDA, fandt efter tyske myndigheders oplysninger sted i form af et markedskonformt assetkøb. Prisen for overtagelsen af anlægsaktiverne blev i en erklæring vedrørende markedsværdien anslået til 12,2 mio. DEM. Omsætningsformuen blev pr. ultimo 1997 anslået til 23,1 mio. DEM. Købsprisen på i alt 35,3 mio. DEM blev præsteret i form af en overtagelse af forpligtelser.

(103) Kommissionen konstaterer med hensyn hertil, at MTDA's erhvervelse af de operative aktiviteter og væsentlige formueværdier i CD Albrechts ikke udgør statsstøtte. Værdiberegningen af de aktiver, der skulle overtages, skete på grundlag af flere neutrale erklæringer fra en autoriseret og registreret syns- og skønsmand. Anlægs- og omsætningsformuen blev således overført til markedsværdier. Der foreligger således ikke nogen omstændigheder, der taler for støtte.

4.4.2. *Foranstaltninger til konsolidering af virksomhedens situation*

(104) For så vidt der er truffet foranstaltninger, der skal konsolidere situationen i det nuværende LCA efter overtagelsen af TIB's og TAB's økonomiske ansvar, udgør EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), eneste hjemmel for disse støtteforanstaltningers forenelighed med fællesmarkedet.

(105) I henhold hertil kan Kommissionen godkende »støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene [...], når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse« under anvendelse af Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([17]).

(106) Sådan omstruktureringsstøtte skal gøre den begunstigede virksomhed levedygtig igen på lang sigt. Dette kræver i første omgang en omstruktureringsplan, der sikrer, at virksomheden i længden igen bliver konkurrencedygtig og kan overleve uden statsstøtte. Uden en sådan plan udgør støtten set med Kommissionens øjne ene og alene driftsstøtte, der skal udligne tab, og som er ulovlig ([18]). Selskabets levedygtighed skal genetableres, uden at der derved opstår uacceptable og negative virkninger for konkurrencen i Fællesskabet. Omstruktureringsplanen skal derfor klart angive, med hvilke foranstaltninger rentabiliteten i virksomheden på sigt skal genetableres, således at virksomheden igen selv kan afholde alle påløbne omkostninger og opnå en mindsteforrentning af den anvendte kapital.

(107) Da Kommissionen i sin beslutning om at indlede proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2, forgæves har opfordret Tyskland til at fremlægge alle oplysninger, der er nødvendige, navnlig med hensyn til en omstruktureringsplan, må der nu træffes beslutning på grundlag af de foreliggende oplysninger ([19]).

(108) De oplysninger, som Kommissionen er i besiddelse af, giver ikke mulighed for at konkludere, at støtten er blevet ydet inden for rammerne af en bæredygtig omstruktureringsplan med konkrete driftsmæssige tiltag. Derved forhindres Kommissionen i at konstatere de positive finansielle resultater af tiltagene.

(109) Følgelig kunne der heller ikke gøres rede for, hvorledes virksomhedens rentabilitet og levedygtighed på lang sigt kan sikres inden for en rimelig frist på grundlag af realistiske antagelser med hensyn til de fremtidige driftsbetingelser.

([17]) Se fodnote 8.

([18]) Se Kommissionens meddelelse i sag Iritecna (EFT C 328 af 25.11.1994, s. 2), beslutning 94/662/EF (EFT L 258 af 6.10.1994, s. 26), Domstolen, dom i forenede sager C-278/9, C-279/92 og C-280/92, Spanien mod Kommissionen, Sml. 1994 I, s. 4103 (præmis 67) og artikel 6, stk. 1, litra b) i GATT-subsidie-aftalen (EFT L 336 af 23.12.1994, s. 1).

([19]) Se Domstolen, dom i forenede sager C 47/91 Italien mod Kommissionen, Sml. 1994 I, s. 4635 og under henvisning til Domstolens dom i forenede sager C 301/87, Frankrig mod Kommissionen, Sml. 1990 I, s. 307, bekræftet ved Domstolens dom i forenede sager C 324/90 og C 342/90, Tyskland og Pleuger Worthington mod Kommissionen, Sml. 1994 I, s. 1173.

(110) Derudover må det konstateres, at finansieringen af det nuværende LCA fortsat er af foreløbig karakter, idet selskabet til dato fortsat ikke er blevet privatiseret. Virksomheden finansieres ene og alene med det formål at opretholde driften.

(111) Heraf konkluderer Kommissionen, at betingelserne i rammebestemmelserne ikke er opfyldt. Omstruktureringsstøtten på 166,3 mio. DEM kan derfor ikke godkendes og må kræves tilbagebetalt.

4.4.3. *Tilbagebetaling af støtte*

(112) Med udgangspunkt i den antagelse, at en effektiv konkurrence i tilfælde af støtteforanstaltninger, der er både ulovlige og uforenelige med fællesmarkedet, bør genoprettes, bestemmes det i artikel 14, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999: »I negative beslutninger om ulovlig støtte bestemmer Kommissionen, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren.« Kommissionen beslutter i overensstemmelse hermed, at Tyskland skal kræve støtten tilbagebetalt af støttemodtageren.

(113) Set i lyset af de seneste ændringer, der er sket med hensyn til støttemodtageren, finder Kommissionen det derudover på sin plads at fastsætte størrelsen af tilbagebetalingskravet.

(114) I overensstemmelse med Kommissionens praksis og Domstolens retspraksis skal støtten kræves tilbagebetalt af den virksomhed, der havde den faktiske fordel heraf. Er modtagervirksomheden efterfølgende blevet solgt eller blot har fået navneforandring, skal støtten kræves tilbagebetalt af køber eller alle andre personer, som på en eller anden måde har draget nytte af transaktionen, uanset om der i salgsbetingelserne er taget højde for sådanne beløb eller ej. I denne henseende kan kolliderende principper i national ret ikke gå forud for fællesskabsretten ([20]).

(115) For så vidt den foreliggende beslutning vedrører støtte, som blev ydet til PA/PBK eller joint venture-selskabet, skal medlemsstaten — for at gennemføre en tilbagebetalingsbeslutning fra Kommissionen på behørig vis — efter Kommissionens opfattelse agere på samme måde som en privat kreditor og i det mindste med samme omhu, som medlemsstaten selv ville udvise f.eks. i forbindelse med opkrævning af skattegæld eller gæld vedrørende sociale sikringsydelser. Samtidig skal national ret finde anvendelse på samme måde som enhver inddrivelse, der gennemføres efter ren national ret, og således at inddrivelsen ikke bliver umulig eller vanskeliggøres væsentligt. Det betyder, at medlemsstaten i princippet ufortøvet skal søge gælden inddrevet og bruge alle de midler, den har til rådighed, samtidig med at den, hvor det er muligt, skal gøre udlæg i alle disponible anlægsgoder og endelig, såfremt virksomheden er ude af stand tiI at tilbagebetale sin gæld, indlede en likvidationsprocedure mod virksomheden.

(116) Som ved enhver anden inddrivelse skal en medlemsstat, der handler som simpel kreditor, anvende ethvert middel i henhold til national ret, f.eks. bestemmelser om bedrageri over for kreditorer eller om mistanke om aftaler i forbindelse med insolvenssager, således at den sikrer, at en sådan inddrivelse hverken kan anfægtes eller erklæres ugyldig.

(117) Det er muligt eller endog sandsynligt, at alle resterende anlægsaktiver i virksomheden bliver solgt under likvidation i en insolvensprocedure. Dette skal i sig selv ikke anses for særlig problematisk, idet salget kontrolleres af en kurator, der under hensyntagen til kreditorernes interesser skal opnå det bedst mulige resultat, samtidig med at provenuet ved salget af anlægsaktiver skal anvendes til fyldestgørelse af kreditorernes fordringer. Også selv om provenuet ved salget af anlægsaktiver muligvis ikke rækker til at betale hele gælden i virksomheden og dermed sikre fuldstændig tilbagebetaling, er en likvidation alligevel ikke uden betydning for konkurrencevilkårene. Konkurrerende virksomheder, som måtte have lidt skade som følge af statsstøtte, der er uforenelig med fællesmarkedet, har således lejlighed til at udfylde den uudnyttede markedsniche, som den likviderede virksomhed har efterladt og endog selv erhverve de solgte anlægsaktiver med det formål at anvende dem mere effektivt.

([20]) Se EF-Domstolens dom i sag C-303/88, Italien mod Kommissionen, Sml. 1991 I, s. 1433, præmis 60.

(118) For desuden at forhindre omgåelse af dens beslutning og sikre, at enhver mulighed for fordrejning af konkurrencen ryddes af vejen, er Kommissionen om nødvendigt forpligtet til at forlange, at en sag om inddrivelse ikke kun begrænses til at omfatte den oprindelige modtager, men derimod også den virksomhed, som viderefører den oprindelige virksomheds forretningsaktiviteter ved hjælp af de overdragne produktionsmidler, for så vidt visse aspekter ved overdragelsen tillader den antagelse for begge virksomheders vedkommende, at forretningsaktiviteten rent faktisk videreføres. Til disse aspekter hører bl.a. den overdragne genstand (formueværdier og forpligtelser, overtagelse af arbejdskraft, konsoliderede formueværdier), købsprisen, aktionærernes identitet og/eller ejerne og køberen af den oprindelige virksomhed, tidspunktet, hvor overdragelsen fandt sted (efter indledningen af undersøgelserne, den formelle undersøgelsesprocedure eller efter godkendelsen af den endegyldige beslutning) og den kommercielle karakter af overdragelsen.

(119) En sådan fremgangsmåde kunne have det formål eller den følge, at disse aktiver ikke medtages i Kommissionens beslutning. Dette ville være i modstrid med Kommissionens pligt til at forhindre en omgåelse af dens beslutning samt medlemsstaternes pligt til at drage omsorg for, at de forpligtelser, der er pålagt dem i medfør af Kommissionens beslutning, bliver overholdt.

(120) I det foreliggende tilfælde nyder LCA og CDA fortsat godt af støtten, som tidligere blev ydet til PBK, joint venture-selskabet og PA, i og med at de benytter disse virksomheders aktiver og infrastruktur. Begge viderefører PBK's, joint venture-selskabets og PA's forrretningsaktiviteter.

(121) Kommissionen anser det derfor for nødvendigt i denne beslutning at præcisere, at udtrykket »modtageren« ikke blot omfatter PBK, joint ventureselskabet og PA, men også LCA og CDA samt alle andre virksomheder, der har fået eller får overdraget aktiver fra PBK, joint venture-selskabet og PA på en sådan måde, at følgerne af denne beslutning bliver omgået.

5. **KONKLUSION**

(122) Kommissionen beklager, at Tyskland har ydet støtte i modstrid med EF-traktatens artikel 88, stk. 3.

(123) Udslaggivende for Kommissionens bedømmelse var først og fremmest det forhold, at den statsstøtte, der blev ydet til oprettelse af cd-fabrikken i Albrechts samt til konsolidering af virksomhedens situation, rent faktisk begunstigede virksomheder i Pilz-koncernen økonomisk, og således er blevet misbrugt, jf. EF-traktatens artikel 88, stk. 2. Denne vedrører konkret delstaten Thüringens foranstaltninger til 63,45 mio. DEM, LfA's foranstaltninger til i alt 77,12 mio. DEM og THA's foranstaltninger til et beløb af 120 mio. DEM. Den samlede støtte til dette formål på 260,57 mio. DEM skal derfor annulleres og kræves tilbagebetalt.

(124) Støtten på 166,3 mio. DEM til omstruktureringen af CD Albrechts henholdsvis LCA's og CDA's successorer er ligeledes uforenelige med traktatens bestemmelser, idet de tyske myndigheder til dato ikke har fremlagt nogen omstruktureringsplan, der havde til formål at genoprette virksomhedens rentabilitet på lang sigt. Den i rammebestemmelserne nævnte forudsætning for genetablering af virksomhedens rentabilitet og levedygtighed på lang sigt inden for et passende tidsrum på grundlag af realistiske antagelser med hensyn til dets fremtidige driftsbetingelser kan følgelig ikke anses for at være opfyldt.

(125) Derudover fandtes der ikke nogen privat investor, der var villig til at overtage det nuværende LCA og CDA. Som følge deraf mangler der et privat bidrag, således at en vurdering af forholdet mellem omstruktureringsbestræbelserne og den ydede støtte ikke er mulig. Den ydede støtte kan derfor ikke tillades. Heller ikke undtagelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), kan anvendes på støtten til omstruktureringen.

(126) Den ulovlige støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet, og som er udbetalt til PBK, joint venture-selskabet og PA, skal kræves tilbagebetalt. Derudover skal alle føromtalte støtteforanstaltninger ligeledes kræves tilbagebetalt af LCA og CDA, idet begge virksomheder er PBK's, joint venture-selskabets og PA's direkte successor og som hidtil drager fordel af disses aktiver og af den støtte, som tidligere blev ydet til disse virksomheder. Støtten skal også kræves tilbage af alle andre virksomheder, som har fået eller får overdraget aktiver fra PA, joint venture-selskabet eller PBK på en sådan måde, at følgerne af denne beslutning omgås.

(127) Støtten kræves tilbagebetalt i overensstemmelse med tysk lovgivning, og der beregnes forfaldne morarenter fra tidspunktet for dens udbetaling ([21]).

(128) Ifølge Domstolens domspraksis må den relevante nationale procesret imidlertid ikke i praksis umuliggøre den fællesskabsretligt foreskrevne tilbagebetaling. Eventuelle vanskeligheder af procesretlig eller anden karakter i forbindelse med gennemførelsen af foranstaltningen har ingen indflydelse på dennes lovlighed ([22]) —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

1. Den af Tyskland ydede støtte til R.E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG, Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG og Pilz Albrechts GmbH med det formål at oprette, drive og konsolidere cd-fabrikken i Albrechts (Thüringen) blev med 260,57 mio. DEM anvendt på andre områder i Pilz-koncernen.

Støtten vedrører konkret delstaten Thuringens foranstaltninger til 63,45 mio. DEM, Bayrische Landesanstalt für Aufbaufinanzierungs foranstaltninger til i alt 77,12 mio. DEM og Treuhandanstalts foranstaltninger til 120 mio. DEM.

Den forkerte anvendelse udgør misbrug af støtte i medfør af EF-traktatens artikel 88, stk. 2; støtten er således uforenelig med EF-traktaten.

2. Støtten på i alt 166,3 mio. DEM til omstrukturering af CDA Compact Disc Albrechts GmbH er uforenelig med bestemmelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

Artikel 2

1. Tyskland træffer alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den i artikel 1 omhandlede støtte, som allerede ulovligt er udbetalt til støttemodtagerne.

2. Tilbagesøgningen skal ske i overensstemmelse med national lovgivning. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev udbetalt til støttemodtagerne, og indtil den er blevet tilbagebetalt. Renterne beregnes på basis af den referencesats, der anvendes til at beregne nettosubventionsækvivalenten for regionalstøtte.

3. I denne artikel forstås ved »modtagere« CDA Datenträger Albrechts GmbH og LCA Logistik Center Albrechts GmbH, samt alle andre virksomheder, som har fået eller får overdraget aktiver og/eller infrastruktur fra R.E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG, Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG eller Pilz Albrechts GmbH på en sådan måde, at følgerne af denne beslutning omgås.

Artikel 3

Tyskland underretter senest en måned efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. juni 2000.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen

([21]) Kommissionens brev til medlemsstaterne SG (91) D/4577 af 4.3.1991, samt dom i sag C-142/87, »Belgien mod Kommissionen« Sml. 1990 I, s. 959.

([22]) Jf. fodnote 21.